

Wyrok z dnia 17 grudnia 1996 r.
II UKN 36/96

Nie podlegają zaliczeniu do pracy pedagogicznej okresy pracy na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych, jeżeli nie jest spełniony warunek bezpośredniego zatrudnienia po przejściu do pracy w organach lub organizacjach wymienionych w art. 95 Karty Nauczyciela.

Przewodniczący SSN: Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Sędziowie SN: Maria Mańkowska, Stefania Szymańska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 1996 r. sprawy z wniosku Antoniego A. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o emeryturę, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 sierpnia 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 30 listopada 1995 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach oddalił odwołanie Antoniego A. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w K. z dnia 6 czerwca 1994 r. odmawiającej przyznania mu emerytury "nauczycielskiej" po ustaleniu następującego stanu faktycznego:

Wnioskodawca rozpoczął pracę nauczyciela w dniu 16 sierpnia 1964 r. w Szkole Podstawowej w Z., a w dniu 1 grudnia 1968 r. został mianowany nauczycielem Szkoły Podstawowej [...] w K. Od 1 kwietnia 1970 r. został zatrudniony w Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w K. jako inspektor w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, a od 1 maja 1970 r. w Wydziale Organizacyjno-Prawnym z przydziałem do pracy w Miejskim Komitecie Frontu Jedności Narodu. Od 1 października 1973 r. został zatrudniony jako instruktor w Biurze Wojewódzkiego Komitetu Frontu Jedności Narodu, od 8 stycznia 1980 r. w Wojewódzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej jako specjalista w Wydziale Organizacji i Samorządu, a od 1 marca 1982 r. w Komitecie Wojewódzkim b. PZPR w K., początkowo jako instruktor Wydziału Organizacyjnego, w latach 1984-1986 - stypendysta uczelni KC PZPR w Moskwie, a od sierpnia 1986 r. do grudnia 1987 r. - starszy instruktor Wydziału Propagandy. Od 1 stycznia 1988 r. do 31 grudnia 1989 r. wnioskodawca był sekretarzem Zarządu Wojewódzkiego TPPR w K.

Artykuł 95 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19 ze zm.) uprawniał nauczycieli mianowanych, przechodzących do pracy w organizacjach społecznych oraz związkach zawodowych na stanowiska wymagające kwalifikacji pedagogicznych, do emerytury i renty na warunkach określonych w art. 86-91 ustawy, przy czym jego dyspozycją objęci byli tylko nauczyciele, którzy bezpośrednio po przejściu do wymienionych organizacji pracowali na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych. Warunku takiej pracy wnioskodawca nie spełnia, skoro obowiązki które wykonywał, nie wymagały takich kwalifikacji, choć "mogły być one

pomocne". Zdaniem Sądu Wojewódzkiego w okresie pracy w b. KW PZPR wnioskodawca pracował na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych, jednak między tą pracą a pracą nauczyciela brak bezpośredniego związku czasowego, co uniemożliwia jej zaliczenie do tzw. stażu nauczycielskiego, który w związku z tym ostatecznie wynosi 10 lat 2 miesiące i 15 dni.

Stanowisko to podzielił Sąd Apelacyjny w Krakowie, który wyrokiem z dnia 27 sierpnia 1996 r. oddalił rewizję wnioskodawcy.

Powyższy wyrok zaskarżył kasacją wnioskodawca i zarzucając naruszenie prawa materialnego, art. 95 w związku z art. 88 Karty Nauczyciela, przez przyjęcie, że dla zaliczenia pracy w organizacjach politycznych do pracy nauczycielskiej konieczne jest bezpośrednie przejście do takiej pracy z pracy w szkole oraz że praca w Prezydium MRN, FJN, WZSM oraz ZWTPPR nie wymagała posiadania kwalifikacji pedagogicznych, wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu albo Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego...(Dz. U. Nr 43, poz. 189) od orzeczenia sądu drugiej instancji oddalającego po dniu wejścia w życie tej ustawy (po dniu 1 lipca 1996 r. - art. 14) rewizję lub orzekającego co do istoty sprawy przysługuje kasacja, z wyłączeniem spraw, w których, w myśl tej ustawy, kasacja nie przysługuje. Skoro wyrok Sądu Apelacyjnego (drugiej instancji) zapadł w dniu 27 sierpnia 1996 r., wniesienie kasacji jest możliwe, a ponieważ spór dotyczy ustalenia prawa do emerytury nauczycielskiej, kasacja jest dopuszczalna na podstawie art. 393 KPC.

Jedną z podstaw kasacji może być naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 393¹ pkt 1 KPC), co polegać może bądź to na błędnym przyjęciu istnienia normy prawnej faktycznie nieistniejącej lub zaprzeczeniu istnienia normy prawnej, która faktycznie istnieje, bądź błędnym wyłożeniu znaczenia normy prawnej (błędna wykładnia), bądź wreszcie na nieprzyjęciu lub przyjęciu związku między ustalonymi faktami a przepisami prawa (niewłaściwe zastosowanie prawa).

Kasacja wniesiona w niniejszej sprawie zarzuca, że Sąd Apelacyjny błędnie wyłożył art. 95 w związku z art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 3, poz. 19 ze zm.), bezpodstawnie przyjmując, że dla zaliczenia nauczycielowi do okresu zatrudnienia pracy w organach administracji państwowej lub w organizacjach społecznych oraz w związkach zawodowych, konieczne jest bezpośrednio (po przejściu do tych organów) podjęcie pracy na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych.

Zarzut ten nie jest jednak zasadny. W myśl art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat zatrudnienia I kategorii mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. Uprawnienia te przysługują również nauczycielom mianowanym, przechodzącym do pracy w organach administracji państwowej lub w organizacjach społecznych... na stanowiska wymagające kwalifikacji pedagogicznych (art. 95 Karty). Zarówno z brzmienia tego ostatniego przepisu, jak i z jego celu wynika, że jego dyspozycją objęci

są tylko tacy nauczyciele, którzy bezpośrednio po przejściu do wymienionych w przepisach organów lub organizacji podejmują pracę na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych. Tylko takie osoby traktuje się tak, jakby nadal wykonywały pracę pedagogiczną. Jeżeli ten warunek nie zostanie przez nauczyciela spełniony, nie ma zastosowania art. 95 Karty Nauczyciela. Nie podlegają więc zaliczeniu do okresu pracy nauczycielskiej późniejsze okresy zatrudnienia wnioskodawcy w tym organie lub organizacji nawet wtedy, gdy zajmował on stanowiska wymagające kwalifikacji pedagogicznych. Powyższy pogląd przytoczony przez Sądy Wojewódzki i Apelacyjny zawarty jest w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 1986 r., II URN 212/86 (OSNCP 1988 z. 1 poz. 19) i obecny skład Sądu Najwyższego w całości go podziela.

Nie można też skutecznie zakwestionować ustaleń Sądu, że zatrudnienie wnioskodawcy w Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w K. jako sekretarza Miejskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu, jak i praca w charakterze specjalisty w Wojewódzkim Związku Spółdzielni Mieszkaniowych w K. i Zarządzie Wojewódzkim TPPR nie mogą być uznane za pracę nauczycielską, gdyż nie wymagały kwalifikacji pedagogicznych.

Po przesądzeniu powyższego należy uznać, że wnioskodawcy, który wykazał niewiele ponad 10 letni okres zatrudnienia pedagogicznego, nie przysługuje prawo do emerytury określonej w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela. Nie można też podważać w postępowaniu kasacyjnym ustaleń faktycznych sądu, jeżeli zostały dokonane po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, które ocenione zostało w ramach zakreślonych art. 233 § 1 KPC.

Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację w granicach w niej zakreślonych, a skoro podniesione w skardze podstawy nie zostały wykazane, kasację oddalił po myśli art. 393¹² KPC. [...]